

Europaudvalget
2801 – konkurrenceevne
Svar på spørgsmål 3
Offentligt

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06



Bilag

Journalnummer

Kontor

1

400.C.2-0

EUK

15. juni 2007

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Ministeriet
for Videnskab, Teknologi og Udviklings besvarelse af spørgsmål 3 ad
2801 – konkurrenceevne – den 21.-22. maj 2007.



Folketingets Europaudvalg

MODTAGET I UDENRIGSMINISTERIET/EU-KOORDINATIONSKONTORET

DEN 15. juni 2007

Under henvisning til Folketingets Europaudvalgs brev af 16. maj 2007 følger hermed videnskabsministerens svar på spørgsmål 3 ad 2801 - konkurrenceevne - Rådsmøde nr. 2801 (konkurrenceevne) den 21.-22. maj 2007

31. maj 2007

Spørgsmål 3 ad 2801 - konkurrenceevne - Rådsmøde nr. 2801 (konkurrenceevne) den 21.-22. maj 2007:

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

”Ministeren bedes - som lovet på Europaudvalgets møde 16/5 2007 - oversende et uddybende notat om Kommissionens meddelelse ”Videnoverførsel mellem universiteterne og erhvervslivet” og det tyske formandskabs initiativ vedr. et Intellectual Property Rights Charta.”

Dok nr. 210039
Side 1/1

Svar:

”Kommissionens meddelelse om videnoverførsel mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv og det tyske formandskabs forslag om et europæisk IP-charter

Folketingets Europaudvalg har ved sit møde den 16. maj 2007 drøftet det samlede notat, der forelå forud for Rådets (Konkurrenceevne – industri, indre marked, forskning) møde den 21.-22. maj, herunder samlenotatets punkt 12 om:

- Kommissionens meddelelse ”Videnoverførsel mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv”¹
- Det tyske formandskabs initiativ om et EU-charter for håndtering af immaterielle rettigheder (IP) fra den offentlige forskning²

Europaudvalget har efterfølgende udbedt sig et uddybende notat om sagen.

¹ Communication from the Commission – Improving knowledge transfer between research institutions and industry across Europe: embracing open innovation – Implementing the Lisbon agenda, COM(2007) 182 final.

² CHARTER for the management of intellectual property from public research institutions and universities, Key Issues Paper of the German Council Presidency for the Informal Competitiveness Council in Würzburg on 26/27 April 2007.

Sammenhængen mellem Kommissionens meddelelse om videnovertførelse og det tyske formandskabs forslag om et europæisk IP-charter

Som led i gennemførelsen af Lissabon-strategien om et mere konkurrencedygtigt Europa har Kommissionen i april 2007 fremlagt sin meddelelse om bedre videnovertførelse mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv. Meddelelsen rummer en række anbefalinger til medlemslandene og til Kommissionen selv om, hvordan man kan styrke spredning og udnyttelse af den offentlige forsknings resultater. Herunder er meddelelsen ledsaget af et bilag med "Frivillige retningslinier for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner til forbedring af deres samarbejde med industrien i Europa"³.

Disse retningslinier har angiveligt til formål at hjælpe forskningsinstitutioner med at udvikle mere effektive mekanismer og politikker til at fremme vidensspredning og brug af offentligt finansierede FoU-resultater. Retningslinierne rummer to hovedafsnit:

Det første (afsnit 3.1) henvender sig specielt til institutionernes ledelse og omhandler udarbejdelsen af interne politikker for IP-håndtering, incitament-strukturer, håndtering af interessekonflikter samt opbygning af professionelle enheder for viden- og teknologiovertførelse.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 2/2

Det andet (afsnit 3.2) henvender sig både til institutionernes ledelse og ansatte og omhandler god praksis ved indgåelse af aftaler om forskning mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder. Herunder adresseres spørgsmål såsom fordelingen af immaterielle rettigheder mellem parterne, hensynet til offentliggørelse af forskningsresultater og fortrolighed om virksomhedernes forretningshemmeligheder.

I fortsættelse af Kommissionens meddelelse har det tyske formandskab som optakt til det uformelle rådsmøde i Würzburg den 26.-27. april 2007 annonceret sit forslag om et europæisk IP-charter. Som baggrund for forslaget anføres det, at der i de enkelte medlemslande er meget forskellig praksis for regulering og håndtering af immaterielle rettigheder fra forskningen. Af samme grund har Kommissionen støttet en række initiativer, som hver for sig har resulteret i nyttige kortlægninger og vejledninger.

Med forslaget til et kommende IP-charter lægges der op til at samle og integrere allerede eksisterende vejledninger mv. med henblik på at opnå større synlighed og gennemslagskraft. Herunder henvises især til det ovennævnte bilag med "Frivillige retningslinier for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner til forbedring af deres samarbejde med industrien i Europa".

Det må således formodes, at centrale dele af disse retningslinier vil blive indarbejdet og udbygget i et kommende europæisk IP-charter.

På samme måde som Kommissionens retningslinier vil det foreslåede IP-charter ikke være bindende for medlemslandene, men alene have karakter af en *frivillig*

³ Commission staff working document – Voluntary guidelines for universities and other research institutions to improve their links with industry across Europe, SEC(2007) 449.

vejledning, der kan tjene som fælles referenceramme for europæiske forskningsinstitutioner.

Det fremgår tillige, at det foreslåede IP-charter skal skitsere en række *minimumskrav* i forbindelse med håndteringen af immaterielle rettigheder. Hvor enkeltstående lande måtte have mere vidtgående krav - fx krav om publicering af forskningsresultater - vil chartret således ikke indebære nogen lempelse af disse nationale bestemmelser.

Forventningen er, at danske forskningsinstitutioner på forhånd vil leve op til og præge de principper for god praksis, som et kommende IP-charter måtte opstille. Det største forbedringspotentiale må således forventes at ligge hos lande, som har mindre erfaring på området - fx en række af de nye EU-medlemmer. For danske virksomheder kan det konkret betyde, at det bliver lettere at indgå aftaler med offentlige forskningsinstitutioner også i andre EU-lande.

Eksempler på regler og praksis i forskellige EU-lande

En samlet kortlægning af regler og praksis for immaterielle rettigheder fra den offentlige forskning i 17 EU-lande er gennemført af en ekspertgruppe under EU's rådgivningsorgan CREST og udgivet i juni 2006⁴. Kortlægningen fokuserer specielt på de forhold, som virksomheder i ét EU-land bør være opmærksom på, hvis de samarbejder med forskningsinstitutioner i et andet EU-land.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 3/3

Fordeling af immaterielle rettigheder fra forskningen

I alle de undersøgte EU-lande - på nær Italien og Sverige - har universiteterne ejerskab til opfindelser fra egne ansatte. I nogle lande tilfalder rettighederne automatisk ansættelsesinstitutionen, mens institutionerne i andre lande aktivt skal gøre krav på rettighederne inden for en given tidsfrist. Dette gælder fx i Danmark og har til formål at sikre, at institutionernes patentering af forskningsresultater ikke unødigt kan forsinke publiceringen af forskningsresultater.

I nogle lande - fx Danmark, Tyskland og Østrig - er universiteternes ejerskab direkte reguleret i lovgivningen. I andre lande - fx Irland - er forholdet reguleret via forskernes ansættelseskontrakter. Desuden er der i nogle lande - fx Sverige - forskellige regler for universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner.

I nogle lande - fx Finland - er der forskellige regler for internt og eksternt finansieret forskning. Endelig kan der ved finansiering fra forskellige nationale forskningsråd, fonde mv. være tilknyttet særlige bestemmelser om ejerskabet til immaterielle rettigheder.

Universiteternes ejerskab til de immaterielle rettigheder betyder, at det formelt er institutionernes ledelse - og ikke den enkelte forsker - der står som ansvarlig aftalepart ved samarbejder med private virksomheder. Herved opnås bl.a., at institutionernes ledelse kan sikre sig, at gældende krav om offentlighed, publicering og brug af statslige ressourcer er overholdt i de aftaler, der indgås med private.

⁴ Intellectual property – Cross-border collaboration between publicly funded research organisations and industry and technology transfer training, report of the CREST OMC Expert Group on Intellectual Property (2nd Cycle), 15 June 2006.

Samtidig indebærer universiteternes ejerskab til immaterielle rettigheder, at der er behov for en procedure, hvor forskerne systematisk indrapporterer deres opfindelser til institutionen, og hvor institutionen systematisk evaluerer de indrapporterede opfindelser. I Danmark er dette direkte præciseret i lovgivningen, mens det i de fleste andre lande typisk er overladt til de enkelte institutioner at fastsætte interne regler.

Patentering af forskningsresultater

De nationale patentlovgivninger i EU følger overordnet bestemmelserne i den Europæiske Patentkonvention. De grundlæggende elementer i landenes patentlovgivning er således identiske.

Via patentsystemet kan der opnås eneret til industriel udnyttelse af opfindelser. Denne rettighed giver patenthaveren mulighed for at beskytte sin investering i egen udvikling af den patenterede opfindelse - fx et nyt lægemiddel. Endvidere kan patentrettigheder videresælges eller gives i licens til andre - fx fra offentlige forskningsinstitutioner til private virksomheder.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 4/4

For at opnå patent skal der indgives en patentansøgning, som gennemgår en international prøvning - dvs. en vurdering af, om opfindelsen er ny og anderledes i forhold til, hvad der i forvejen er patentbeskyttet. Som led i denne prøvning bliver ansøgningen automatisk offentliggjort via internationale patentdatabaser, hvorved den pågældende viden kan anvendes af forskere og andre i ikke-kommercielt øjemed.

Patentering af forskningsresultater medfører altså ikke hemmeligholdelse af viden. Til gengæld betyder patentsystemets krav om nyhedsværdi, at det kan være påkrævet at *udskyde* publiceringen af de forskningsresultater - eller dele af de resultater - hvor opfindelsen er omtalt, indtil der er indgivet patentansøgning. Dette er typisk et centralt aftalepunkt i samarbejder mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder, hvor der ofte vil være ønske om både patentbeskyttelse og publicering.

Offentliggørelse af forskningsresultater

Kravene til offentliggørelse af den offentlige forsknings resultater afhænger generelt af forskningens finansiering, men kan variere fra land til land.

For så vidt angår forskning, *som helt eller delvist er finansieret med offentlige midler*, er der lovkrav om publicering i Belgien, Danmark, Finland, Frankrig, Sverige, Tyskland og Østrig. I de øvrige undersøgte lande er der ikke direkte lovkrav om publicering. I nogle lande - fx Storbritannien og Portugal - stilles der dog indirekte krav om publicering ved finansiering fra nationale forskningsråd og -fonde.

For så vidt angår forskning, *som alene er finansieret med institutionernes egne midler*, er der i nogen lande - fx Danmark og Tyskland - direkte i lovgivningen sat grænser for, hvor længe offentliggørelse af forskningsresultater kan udskydes af hensyn til patentering. I andre lande kan sådanne bestemmelser i stedet være fastsat på de enkelte institutioner via interne regelsæt.

For så vidt angår *samfinansieret forskning*, hvor både institutioner og virksomheder bidrager med ressourcer til et fælles projekt, er der i alle undersøgte EU-lande mulighed for at indgå aftale mellem parterne om at udskyde offentliggørelse af forskningsresultater, hvor det er nødvendigt af hensyn til patentering.

For så vidt angår *rekvireret forskning*, hvor offentlige forskningsinstitutioner på markedsvilkår udfører forskning for en privat virksomhed mod betaling af de fulde projektkostninger, er der i alle undersøgte lande på nær Belgien (Flandern) mulighed for at indgå aftale om egentlig hemmeligholdelse. Typisk vil dette være sammenfaldende med, at den pågældende virksomhed opnår ejendomsret til de immaterielle rettigheder fra projektet.

Hemmeligholdelse af forretningshemmeligheder

Institutionernes krav om at offentliggøre forskningsresultater og virksomhedernes krav om at hemmeligholde egne forretningshemmeligheder kan potentielt være modstridende, hvis private virksomheder indskyder egne forretningshemmeligheder som baggrundsviden i fælles forskningsprojekter. Undersøgelsen af praksis i 17 EU-lande viser imidlertid, at der i samtlige lande er mulighed for, at private virksomheders egne forretningshemmeligheder, kan unddrages krav om offentlighed, også når de indskydes i offentligt-private forskningsprojekter.”

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 5/5

Med venlig hilsen

Helge Sander